

Lucraturus jubilæum sufficit si sit in statu gratiæ quando ponit ultimum opus. Vide *verb.* Jubilæum, art. 5, num. 46.

Jubilæum ad duas hebdomadas concessum an possit his obtineri, num. 47.

Opera præscripta quomodo adimplenda, n. 48. Jubilæum ad duas hebdomadas concessum quot dies comprehendat; et quid circa tempus promulgandi, inchoandi et perficiendi jubilæum possint episcopi, vel parochi determinare, vel non, n. 49 ad 55.

Opera præscripta pro jubilæo lucrando an impleri possint partim in uno, et partim in alio loco; et an replicando opera præscripta possit in diversis locis iterum jubilæum lucrari, num. 56 ad 62.

Quoad plura quæ circa jubilæum annotantur et declarantur, vide in *Appendice*, per totum, t. IV, col. 1055.

Alia ad rem. Vide *verb.* Indulgentia.

JUDÆUS.

Vide *verb.* Hebræus.

JUDAICA PROPOSITIO.

Judaica propositio quæ sit. Vide *verb.* Propositiones damnatæ, num. 27.

JUDAS ISCARIOTES.

Vid. *hoc verb.* per totum.

JUDEX (IV, 1057).

Judex unde dictus, quid sit, et quid requiratur ut sit legitimus. Vide *verb.* Judex, num. 1, 2 et 3.

Judex loci, in quo commissum est delictum, habet jus cognitionis, quamvis reus non sit subditus ipsius jurisdictioni, num. 4.

Judex alius est ordinarius, et alius delegatus, et uterque describitur, num. 5 et 6.

De iudice delegato. Vide *verb.* Delegare, Delegatus.

Judex alius dicitur a quo, et alius ad quem, et quis sit uterque, num. 8 et 9 et *verb.* Appellatio.

Judex alius dicitur Domicilii, alius Delicti, alius Contractus, et alius Rei, num. 10 et 11 et *verb.* Forum, num. 11 ad 30.

Judex alius est ecclesiasticus, et alius laicus, et quis sit uterque, n. 12.

Judex laicus an possit cognoscere causas ecclesiasticas, vel clericorum, num. 13 ad 19.

Orta quæstione de competentia fori inter iudicem laicum, et ecclesiasticum, debet cognoscere ecclesiasticus, num. 20.

Judex laicus an possit supplere negligentiam iudicis ecclesiastici, et econtra, num. 21, 22 et 23.

Judex an et quando possit esse talis in propria causa, num. 24 ad 28.

Judex debita scientia carens, et male iudicans, aut errores committens ad quid teneatur, n. 29, 30 et 31.

Quid si iudex differat sine justa causa expeditionem causarum, num. 32.

Judex an possit munera accipere, eorumque jam receptorum dominium habere, num. 33 ad 41.

Judex sive ecclesiasticus, sive laicus, an, et quando possit aliquid accipere sportularum nomine; et quid nomine sportularum intelligatur, n. 42 ad 46.

An, et quando liceat iudici, ob munus acceptum postponere causas, num. 47, 48 et 49.

Judex an possit esse talis in causa, in qua fuit advocatus, et econtra, num. 50 et 51.

Judex non potest iudicare secundum sententiam probabilem, relicta probabiliori, num. 52 et num. 75.

Quid quando rationes utriusque partis sunt æque probabiles, num. 53, 54 et 55.

Judex regulariter loquendo iudicare debet secundum allegata, et approbata, num. 56.

An autem iudex debeat iudicare secundum allegata, et approbata contra propriam certam scientiam; tres sunt opiniones, et afferuntur, num. 57 ad 63.

Judex licet habeat certam scientiam privatam contra reum, si iudice probatus sit innocens, non potest licite ipsum condemnare, num. 64.

Judex an possit a reis criminaliter inquisitis exigere iuramentum, num. 65 et *verb.* Iuramentum, art. 1, num. 56 et *verb.* Accusatus, num. 26.

An iudex supplere valeat quæ omissa a partibus sunt, num. 67 ad 74.

Judex an sequi teneatur sententiam æquioram, num. 75.

Quid facere debeat iudex, si causa ei videatur utrinque æque probabilis, num. 76.

De iudicibus synodalibus, num. 66.

Utrum iudex licite possit pœnam relaxare. Vide *verb.* Judex, in *addit. Casiens.*, num. 1.

An iudex possit aliquem condemnare, etiamsi non sit aliquis accusator, num. 2.

Quid iudici faciendum, cum utrinque adsint sententiæ probabiles in quæstione juris, num. 3 ad 7.

An sententia iudicis injusta obliget in foro conscientiæ, num. 8.

JUDICIUM (IV, 1075).

Judicium quid sit, et ad eum constituendum quid requiratur. Vide *verb.* Judicium, num. 1 ad 6 et num. 40 et 41.

Quatuor in omni iudicio consideranda sunt, quæ explicantur, num. 42 *seqq.*

Unde initium sumat iudicium, et de effectu litis contestationis, num. 43 ad 52.

De iis quæ concernunt iudicem, actorem, reum, testes, advocatum, procuratorem, etc. Vide *verb.* Judex, Actor, Reus, Testis, Advocatus, Procurator, etc., et quoad iudicem explicata diserte vide num. 53 ad 68.

Quod vero ad litigantium personam. Vide num. 69 ad 74.

Judicium dividitur a causa efficiente in ecclesiasticum et sæculare, et quid sit utrumque, num. 8.

Dividitur a causa finali in civile, criminale et mistum; et quodlibet ex istis quid sit, num. 9.

Dividitur a causa materiali in petitorium et possessorium, et quid sit utrumque, num. 10.

Dividitur a causa formali in ordinarium et summarium, et utrumque explicatur, num. 11.

In iudicio, seu processu summario, quæ solemnitates omitti possint, vel non, num. 12, 13 et 14.

Judicium summarium in quibus causis institui solet et quæ sint, assignantur, num. 15 ad 18.

Causæ tractandæ in iudicio summario, an decidi possint in iudicio ordinario, et solemniter; et quid, si iudicium summarium reddatur ordinarium, num. 19 et 20.

Sententia prolata non servatis solemnitatibus tam in iudicio summario, quam ordinario, an sit valida, num. 21 et 23.

Judicium an exerceri possit diebus festis, num. 23.

Feriarum tres species assignantur, et explicantur, num. 24, 27.

Prohibitio exercendi iudicium diebus feriatis extenditur ad omnes iudicii partes, quæ assignantur, num. 28 ad 31.

Judicium de consensu partium quibus feriis possit exerceri, vel non, num. 32, 33 et 34.

Omnibus feriis exerceri potest iudicium ratione pietatis, vel necessitatis; et causæ quæ ratione tam pietatis quam necessitatis expediri possint assignantur, num. 35, 36 et 37.

In causis summaris, seu de plano tractandis potest exerceri iudicium tempore feriarum rustica-

rum; secus extra casum necessitatis, vel pietatis. Vide *verb.* Judicium, num. 38 et 39.

Quædam consideranda proponuntur in iudicio quoad qualitatem causarum, num. 68 et *seqq.*

JUDICIUM TEMERARIUM, SUSPICIO, ET DUBITATIO (IV, 1085).

Judicium, suspicio et dubitatio inter se differunt. Vide *verb.* Judicium temer. num. 1.

Dubitationis et suspitionis quidditas assignatur, num. 2 et 3.

Suspicio alia est levis, alia gravis, alia violenta, et quæ sint, num. 4.

Judicium aliud est prudens, aliud imprudens; et quale sit utrumque, num. 5 et 6.

Dubitatio et suspicio alia est prudens et alia imprudens, et utraque explicatur, num. 7.

Assignantur indicia sufficientia vel insufficientia ad iudicandum, suspicandum, vel dubitandum de vitio, vel crimine alterius, num. 8.

Iudicare, suspicari, vel dubitare de alterius vitio an sit peccatum, num. 9 et 10.

Judicium temerarium de alterius crimine an sit peccatum mortale. Et assignantur conditiones requisitæ ad hoc ut sit mortale, num. 11 et 12.

Temere suspicari, vel dubitare de alterius crimine, an, et quale sit peccatum, n. 13 ad 16.

JURAMENTUM (IV, 1090).

JURAMENTUM, QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EJUS ESSE, DIVISIONEM, ET MODUM LICITUM, SEU ILLICITUM JURANDI.

Juramentum quid sit. Vide *verb.* Juramentum, art. 1, num. 1.

Juramentum dividitur in assertorium et promissorium, et quid sit utrumque, num. 2, 3 et 4, et num. 58 *seqq.*

Juramentum tam assertorium quam promissorium dividitur in simplex et solemne, et quale sit utrumque, num. 5.

Juramentum rursus dividitur in contestativum, execratorium et comminatorium, et singula explicantur, num. 6.

Juramentum potest fieri quatuor modis, et assignantur, num. 7.

Ad juramentum, ut sit licitum, tres conditiones requiruntur, nempe veritas, iudicium et justitia, et quid si tales conditiones deficiant, num. 8 ad 12.

Reprehenditur auct. num. 12, in *not.*

Juramentum pro restrictione non pure mentali an sit licitum, num. 13.

Restrictio mentalis est duplex, et assignantur, num. 14.

Variæ licitæ restrictiones in aliquibus casibus assignantur; et ad rem affertur notabile exemplum cum sua licita restrictione, num. 15 ad 20.

Reprehenditur auctor, et nonnullæ traduntur regulæ circa restrictiones, et argumenta afferuntur adversus laxas opiniones, num. 57.

Quomodo excusentur mercatores jurantes mercem sibi pluris constare, licet hoc verum non sit, n. 21.

Reus an, et quando teneatur, vel non, fateri veritatem iudici ipsum interroganti sub juramento, num. 22 ad 25.

Amphibologiæ, seu æquivocationes, et restrictiones pure mentales sunt illicitæ, num. 26.

In laxas sententias animadvertitur in *nota.*

Jurare sine animo jurandi an licet; et quale sit peccatum, num. 27 ad 32.

Corrigitur auct. num. 30, in *not.*

Jurare cum animo jurandi, et promittendi, sed non implendi est peccatum mortale, num. 33.

Consuetudo retenta jurandi sine causa quale sit peccatum, num. 34 et 35.

Assignantur aliquæ formulæ tam veri quam non veri juramenti, num. 36 ad 47.

Ad licite jurandum requiritur certitudo veritatis tum ex parte rei juratæ, tum ex parte personæ jurantis. Et quando talis certitudo habeatur, num. 48, 49, 50.

Veritas juramenti est triplex, et assignatur, num. 51.

An, quando, et quidus liceat juramentum exigere. num. 52 ad 56.

JURAMENTUM QUOAD EA, QUÆ CONCERNUNT JURAMENTUM JUDICIALE

Juramentum judiciale prout respicit partes litigantes dividitur in juramentum calumniæ, malitiæ, et de veritate dicenda. Vide *verb.* Juramentum, art. 2, n. 1.

De variis juramentis in iudicio receptis, in *nov. add.* ad art. 1, num. 4 ad 8.

Juramentum calumniæ quid sit, et cur tale dicatur, num. 2 et 3.

Calumniæ quid sit, tum in causis civilibus, tum in criminalibus, num. 4.

Juramentum calumniæ præstari debet super quinque capitibus, quæ assignantur, num. 5 et 6.

Juramentum malitiæ quid sit, et quæ ejus differentia a juramento calumniæ, num. 7, et 8.

Juramentum de veritate dicenda quid sit, et in quo differat a juramento calumniæ, ac conveniat, num. 9, 10 et 11.

Juramentum judiciale prout respicit decisionem causarum dividitur in juramentum decisorium litis, et in juramentum in litem. Et quid sit utrumque, num. 12 et 13.

Juramentum decisorium litis triplex est; assignantur, et explicantur, num. 14 ad 17.

Juramentum in litem est quoque triplex, et assignatur, ac explicatur, num. 18 ad 21.

Ad juramentum litis decisorium, ejusque declarationem quid requiratur, num. 22.

Ad juramentum litis decisorium tum judiciale, tum voluntarium, tum necessarium, quid requiratur, num. 23, 24 et 25.

Juramentum necessarium, seu suppletorium an sit deferendum potius reo quam actori, num. 26 ad 30.

De juramento suppletorio plura. Vide num. 45 ad 62.

Prædicta tria juramenta an, et quando possint libere recusari. Et justæ causæ recusandi assignantur, num. 31 ad 36.

Pueri an sint admittendi, aut cogendi ad jurandum in iudicio, num. 37 et 38.

Assignantur qui repellendi, aut admittendi sint ad jurandum, num. 39 ad 44.

Quid sit juramentum purgatorium; cui, et quando deferatur, et in quibus differat a juramento de veritate dicenda. Vide *ibid.*, num. 63 et *seqq.*

JURAMENTUM PROMISSORIUM, QUOAD EA, QUÆ CONCERNUNT EJUS INTERPRETATIONEM, OBLIGATIONEM, IRRIGATIONEM, DISPENSATIONEM, ET RELAXATIONEM, SEU REMISSIONEM.

Juramentum in dubio est stricte interpretandum. Vide *verb.* Juramentum, art. 3, num. 1.

Juramentum bona fide, et sine dolo generaliter præstitum, quomodo interpretandum, num. 2 et 3.

Juramentum præstitum circa materiam juris quomodo interpretandum, num. 4.

In omni juramento promissorio quamvis absolute facto, quædam tacitæ subintelliguntur conditiones quæ assignantur, num. 5 ad 10.

Juramentum servandi statuta edita alicujus ecclesiæ, capituli, collegii, communitatis, civitatis, provincie, seu regni quomodo interpretandum, num. 11 ad 14.

Juramentum promissorium debite factum circa materiam honestam, vel inhonestam, an obliget, vel non, num. 15 et 16.

Juramentum soli Deo factum de opere minus perfecto, vel de re indifferente; et factum homini, aut Ecclesie vel alicui communitati de re honesta, et licita, an obliget, et an possit solo jurantis arbitrio commutari. Vide *verb.* Juramentum, *art.* 3, *num.* 17, 18 et 19.

Juramentum promissorium gravi et injusto metu extortum an obliget, *num.* 20.

Obligatio juramenti an, et quando transeat ad hæredes, vel successores, *num.* 21 ad 24, et *num.* 54.

Juramenta quocunque modo facta, quomodo, et a quo irritanda, seu annullanda, *num.* 25 ad 34.

Relaxare juramenta sive directe, sive indirecte ad quos spectet, *num.* 35.

Quatenus juramentum actibus invalidis adjectum vigorem in praxi habeat, *num.* 38 ad 53.

An ex tali juramento hodie detur actio, *num.* 54.

Alia ad rem. Vide *verb.* Votum.

Jurisjurandi antiquitas et vis apud omnes gentes. Vide in *Appendice* de Juramento, IV, 1146, *num.* 1 et 2.

Juramentum quid sit et an sit licitum et honestum, *num.* 3 ad 6.

Actus est religionis vel patrie, *num.* 7.

Dividitur in assertorium et promissorium, *num.* 8.

Ad juramentum duo requiruntur, intentio saltem virtualis, et locutio qua Deus in testem advocatur, *num.* 9.

Tres juramenti comites ponendi sunt, veritas, iudicium et justitia, *num.* 10.

Quod ad veritatem spectat, ubi hæc deest, peccatur mortaliter, *num.* 11.

Perjurium proprie dictum quid sit; quando peccatum mortale, quando tantum veniale, *num.* 12 ad 17.

Qualiter quis debeat rem aliquam iudicare veram, ut desuper jurare possit, *num.* 18.

Amphibologia quid sit, pariter et restrictio mentalis; quomodo dividatur; quando ea uti liceat, et quid in praxi tenendum, *num.* 19 ad 32.

Quoad iudicium, an mortaliter aut venialiter peccet qui jurat, *num.* 33.

Quoad justitiam, quando mortaliter, aut venialiter jurans peccet, *num.* 34 ad 37.

Varia proponuntur et explanantur regulæ de interpretatione juramenti, *num.* 38 ad 81.

Formula juramenti, quod ab episcopis electis, ante consecrationem summo Pontifici præstatur, *num.* 82 ad 90.

JURISDICTIO (IV, 1180).

Jurisdictio unde dicta, et quid sit. Vide *verb.* Jurisdictio, *num.* 1 et 2.

Jurisdictio dividitur primo in ecclesiasticam et civilem, et quæ sit utraque, *num.* 3.

Dividitur secundo in voluntariam et contentiosam; et quæ sit utraque, *num.* 4.

Assignatur differentia inter jurisdictionem voluntariam et contentiosam, *num.* 5.

De quibus etiam, *num.* 62 et *seqq.*

Dividitur tertio in ordinariam et delegatam, et quæ sit utraque, *num.* 6.

Duobus modis jurisdictione dici potest ordinaria, qui referuntur, *num.* 53 ad 61.

Jurisdictio ordinaria activa non infertur ex privilegio exemptionis; cætera vero, quæ minime in prælatum inferiorem important ordinariam activamque jurisdictionem in clerum et populum, *num.* 42 ad 45, et *num.* 48.

De jurisdictione episcoporum in ecclesiis parochialibus in Indiis, et in omnes Ecclesias suæ diocesis; itemque de jurisdictione Græcorum prælatorum in populum Latini ritus in Italia, *num.* 46, 47 et 48.

Dividitur quarto in imperium, et simplicem ju-

risdictionem; quid sit imperium et officium nobile, quid sit simplex jurisdictione, et officium mercenarium, *num.* 7.

Imperium dividitur in merum et mixtum, et quod sit utrumque. Imperium merum alio nomine appellatur jurisdictione alta, seu summa. Imperium mixtum jurisdictione bassa, seu inferior, *num.* 8.

Imperium merum juxta jus civile quomodo distinguatur; et an detur de jure canonico, *num.* 9 et 10.

Jurisdictio ordinaria tribus modis acquiri potest, et assignantur, ac enumerantur illi qui prædictis modis habent talem jurisdictionem, *num.* 11 ad 14.

Vicarius generalis episcopi, et capitularis sede vacante an habeant jurisdictionem ordinariam, *n.* 15 ad 18.

Jurisdictio tam ordinaria quam delegata an extinguatur in judicante per mortem concedentis, *num.* 19, 20 et 21.

Apostoli omnes immediate a Christo acceperunt suam jurisdictionem; episcopi vero eam habent mediante papa, *num.* 22 et 25.

Confessarii regulares ordinum Mendicantium a quo, et quam habeant jurisdictionem, *num.* 24, et *verb.* Approbatio, *art.* 1, *num.* 42.

Jurisdictio necessario requiritur in confessario, et an et quando possit simplex sacerdos sine jurisdictione confessiones excipere, et a peccatis absolvere, *ib.*, *n.* 25 ad 29, et *verb.* Confessarius, *art.* 1.

Corrigitur auctor, *num.* 29 in nota.

Error communis sive cum titulo colorato, sive non, an det jurisdictionem ad valide absolvendum, *n.* 30, 31 et 32, et *verb.* Confessarius, *art.* 1, *n.* 16 ad 42.

Jurisdictio confessarii non est idem, ac ejusdem approbatio, *num.* 35.

Jurisdictio sacerdotis an sit juris ecclesiastici, vel divini, et in quo sensu Ecclesia det jurisdictionem sacerdoti absolventi ex opinione probabilis, *n.* 34.

Jurisdictio confessarii distingui potest in directam, et in indirectam, et quæ sit utraque, *num.* 35.

Jurisdictio in poenitentes nequit acquiri sola consuetudine, *num.* 36.

Alia de jurisdictione et facultate confessarii quoad absolutionem. Vide *verb.* Absolutio.

Jurisdictio gravi metu, vi, seu fraude obtenta an sit nulla, *num.* 38 et 39.

Jurisditionis contentiosæ, aut voluntariæ actus diebus feriatis an sint validi, *num.* 40 et 41.

JURISPRUDENTIA (IV, 1195).

Quid sit jurisprudentia, et quæ jura consideret. Vide *verb.* Jurisprudentia, *num.* 1.

Jurisprudentia antediluviana quid; et quid jurisprudentia Hebræorum, Ægyptiorum, aliarumque gentium et præsertim Græcorum, *num.* 2 ad 5.

Romanorum jurisprudentia a Numa ad Justinianum, *num.* 6.

Juris Justiniani fata in Oriente, et in Occidente, *num.* 7 et 8.

Jurisprudentia sacra seu ecclesiastica, *num.* 9.

Quoad præcepta Noachidarum opinio rabbinorum exponitur, *num.* 10.

JUS, JUSTITIA (IV, 1200).

Juris vocabulum unde derivetur. Vide *verb.* Jus, Justitia, *num.* 1 et 2.

Jus pro lege acceptum, prout ad præsens attinet, dividitur in naturale et positivum, et quid sit utrumque, *num.* 3, 4 et 5.

Jus positivum dividitur in divinum et humanum; et utrumque explicatur, *num.* 6.

Jus positivum divinum subdividitur in vetus et novum, et quid sit utrumque, *num.* 7.

Jus positivum humanum subdividitur in jus gentium civile et canonicum. Vide *verb.* Jus, Justitia, *num.* 8.

Jus gentium quid, et quotuplex sit, assignatur, et explicatur, *num.* 9 et 10.

Jus civile quid sit ejusque divisiones assignantur, et per singulas partes explicantur, *num.* 11 ad 14.

Jus canonicum unde derivetur, quid sit, et quibus nominibus appelletur, *num.* 15 ad 18.

Jus canonicum dividitur in scriptum et non scriptum, et utrumque explicatur, *num.* 19, 20 et 21.

Jus canonicum rursus dividitur in commune et speciale et quid sit utrumque, *num.* 22.

Corpus juris canonici dividitur in sex partes, quæ assignantur, et luculenter explicantur, *num.* 25 ad 31.

Corpori juris canonici reperitur adjectus in aliis quibus exemplaribus liber septimus Decretalium, et quid de ipso, *num.* 25 et 35.

Extra corpus juris exstant alii libri sanctiones canonicas habentes, quæ assignantur, *num.* 34.

Canones et leges, an et quando mistim allegari possint in utroque foro, *num.* 35 et 36.

In contrarietate juris civilis, et canonici, quale sit servandum, *num.* 37 et 38.

Adducuntur plures correctiones juris civilis factæ a jure canonico, *num.* 39.

In qua materia standum sit dispositioni juris canonici, *num.* 40 et 41.

Jura jurius quomodo concordanda, et quid in manifesta jurius contrarietate conciliationem non admittente, *num.* 42 et 43.

Jus prout est objectum justitiæ quid sit, ejusque divisio assignatur, et explicatur, *num.* 44 ad 47.

Actio *Ut sic* definitur, ejusque assignatur divisio, *num.* 48.

Adversus jus divinum non præscribitur, *num.* 58.

Nec adversus jus ecclesiasticum in his, quæ præcepta sunt universalis Ecclesiæ, *num.* 59. Vide *verb.* Lex, *art.* 1.

Justitia quid sit, ejusque divisio, subdivisio, ac differentia assignantur, et explicantur, *num.* 49 ad 52.

Qualis justitia, si violetur, inducat obligationem restitutionis, *num.* 55.

Inter Deum et hominem, patrem et filium, dominum et servum, maritum et uxorem qualis justitia intercedat, *num.* 54, 55 et 56.

Justitia præmiativa et punitiva an reducat ad distributivam et commutativam, *num.* 57.

Comparatio inter utrumque, ecclesiasticum nempe et jus civile Romanum, exponitur, et luculenter evolvitur differentia, præcipue quoad matrimonium, possessionem, usuram et alia, in *Addit. Casinens.* a *num.* 1 ad 19.

JUSPATRONATUS (IV, 1228).

JUSPATRONATUS, QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EJUS NATURAM, DIVISIONEM, ET ACQUISITIONEM.

Juspatronatus quid sit, ejusque nomen, ac nomen patroni varie accipitur. Vide *verb.* Juspatronatus, *art.* 1, *num.* 1 et 2.

Reale juspatronatus, de quo auctor, *num.* 1, dividitur in regium, feudale et privatum, quorum definitio datur, *num.* 42 ad 45.

Enarrantur ea quæ habet præcipua juspatronatus regium, *num.* 46, 47 et 48.

Non omnes effectus juspatronatus regii tribui queunt juripatronatus feudali, et quare, *num.* 49 et *seqq.*

Quando vere juspatronatus privatum sit reale, *num.* 55 et 56.

Juspatronatus dividitur primo in hæreditarium, gentilium et mixtum; et quodlibet assignatur, et explicatur, ac ut tale probatur, *num.* 5 ad 9.

Dividitur secundo in activum et passivum; et utrumque explicatur, *num.* 10.

Juspatronatus activum subdividitur in personale et reale, et quale sit utrumque, *num.* 11.

Dividitur tertio in ecclesiasticum, laicale et mixtum; et quodlibet explicatur et ut tale probatur, *num.* 12 ad 18.

Juspatronatus de jure tribus modis acquiri potest, scilicet fundatione, ædificatione et dotatione; et an quilibet disjunctim ex dictis modis sufficiat ad illud acquirendum, *num.* 19 ad 26.

Reprehenditur auctor *num.* 22, *num.* 57 et *seqq.*

Quomodo acquiratur juspatronatus, quando unus et idem simul ædificat, fundat et dotat ecclesiam, vel quando plures ad unam ex dictis causis, vel ad plures simul, *num.* 27.

Reædificatione, et redotatione quando acquiri possit juspatronatus jam constitutum, *num.* 60.

Juspatronatus presentandi prælatum in ecclesia collegiata, vel regulari quomodo acquiratur, *num.* 28 et 29.

Juspatronatus acquiri potest etiam ex privilegio, et præscriptione; et quando et quomodo istis duobus modis acquiri possit satis clare innuitur, ubi plura alia ad rem, *num.* 50 ad 44.

JUSPATRONATUS, QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EJUS IN ALIOS TRANSLATIONEM, ET EJUSDEM AMISSIONEM.

Juspatronatus primo transit per successionem hæreditariam; et assignantur hæredes ad quos transire potest, et quomodo. Vide *verb.* Juspatronatus, *art.* 2, *num.* 1 ad 24.

Ad *num.* 7 auctoris vide *ibid.* *num.* 84, ubi discutitur, num qui ad inæquales hæreditatis partes vocantur æqualiter succedant in juspatronatus.

Ad *num.* 9 auctoris, vide quæ luculenter exposita habentur, *num.* 85 et *seqq.*, ubi disseritur, num conventiones, in quibus jus presentandi per turnum dividitur, opus habeant consensu ordinarii, et ad firmitatem illarum requiratur consensus omnium patronorum.

Secundo transit de uno in alium per donationem, et quomodo talis donatio fieri possit, et ejus consensus requiratur, *num.* 25 ad 38.

Donatio juspatronatus quando possit revocari, vel non, *num.* 39 ad 42.

Tertio transit de uno in alium per permutationem et quomodo permutatio fieri possit, ac debeat, *n.* 43 ad 50.

Quarto transfertur de uno in alium per venditionem; et talis venditio per singulas sui partes satis clare explicatur, *num.* 51 ad 70.

Assignantur varii modi, seu causæ, quibus amittitur, et penitus exstinguitur juspatronatus, *num.* 71 ad 85.

JUSPATRONATUS, QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT EJUS PROBATIONEM.

Alleganti juspatronatus incumbit onus illud probandi; et quomodo probari debeat in personis suspectis, vel non suspectis de usurpatione; et quæ sint personæ suspectæ. Vide *verb.* Juspatronatus, *art.* 3, *num.* 1, 2 et 3.

Ad hoc, ut juspatronatus præsumatur acquisitum ex usurpatione quid probari debeat, *num.* 4 ad 8.

Jurispatronatus usurpatio in quibus præsumi possit, *num.* 9 ad 12.

Præsumptio usurpationis juspatronatus quando cesset, *num.* 14 ad 22.

Sed ad hæc omnia, vide notata, *num.* 82.

Assignantur personæ privatae, et non suspectæ de usurpatione juspatronatus; et quid requiratur ad illud probandum in prædictis personis, *num.* 23 ad 26.

Juspatronatus in personis potentibus quomodo probari debeat; et an requiratur scriptura authentica, et quæ sit talis scriptura, *num.* 27 ad 30.

Ad hoc ut scripturæ, et instrumenta dicantur authentica quid requiratur. Vide *verb.* Juspatronatus, *art.* 3, *num.* 31 et 32.

Scripturæ authenticæ ad probandum juspatronatus personæ suspectæ de usurpatione, quæ censentur, *num.* 53, 54 et 55.

Præsentationes per authenticas scripturas probandæ an, et quomodo esse debeant continuatæ, *num.* 56 ad 42.

Juspatronatus in personis privatis non requirit tam plenam probationem, sicuti in personis potentibus, *num.* 43.

Assignantur et explicantur varii modi, quibus probatur juspatronatus in personis privatis, ubi plura alia scitu digna ad rem obiter afferuntur, *n.* 44 ad 81. Sed vide *ibid.* *num.* 83 et seqq.

JUSPATRONATUS, QUOAD EA QUÆ CONCERNUNT PATRONOS EORUMQUE JURA. ET ONERA.

Patroni quoad propositum qui dicantur, et esse possint, vel non. Vide *verb.* Juspatronatus, *art.* 4, *n.* 1 ad 14.

Quomodo stat successio patronorum in jurepatronatus hæreditario, ac gentilitio, *n.* 15 ad 19.

Patroni an possint aliquid temporale exigere a præsentatis, *n.* 20, 21 et 22.

Patroni laici et ecclesiastici quot menses habeant ad præsentandum, et an tale tempus possit prorogari, et a quibus, *n.* 23 ad 32.

Patroni juspatronatus misti quot menses ad præsentandum habere possint, *n.* 33 ad 38.

Tempus ad præsentandum quando patronis currere incipiat, *n.* 39 ad 43.

Patronus ecclesiasticus semel ac idoneum præsentavit, non potest pro illa vice alterum præsentare etiam cumulative, *n.* 44.

Patronus laicus potest variare præsentando secundum cumulative. An autem possit semel tantum, vel pluries variare disputant doctores. Et assignantur rationes, quare variare possit patronus laicus, et non ecclesiasticus, *n.* 45 ad 58.

Inter varia jura, quæ patrono competunt, quatuor præcipue assignantur, *n.* 59.

Juri præsentandi, quod patrono competit, an, et quando possint papa, legatus pontificius, vel ordinarius derogare, *n.* 60 ad 69.

Patronus an possit laicum nominare, vel præsentare, *n.* 70 ad 73.

Quid si patronus recuset præsentare, quem nominavit fundator, *num.* 74.

Patronus an possit seipsum præsentare, aut a procuratore a se deputato præsentari, et an possit acceptare beneficium, *n.* 75 ad 78.

Patronus potest præsentare filium, aut alium consanguineum, vel conjunctum, *n.* 79.

Quid si plures sint patroni, *n.* 80.

Patronus sive ecclesiasticus sive laicus, an et ad quæ beneficia teneatur præsentare digniorem; et quid si indignum præsentet, *n.* 81 ad 91.

Quid quando plures æque digni præsentantur ab eodem patrono laico, vel ecclesiastico, *n.* 92 et 93.

Quid quando plures inæqualis dignitatis, aut meriti simul ab unico, vel a pluribus patronis præsentantur, *n.* 94 ad 98.

Quid quando patroni litigant inter se super juspatronatus, et litem non finiunt intra tempus a jure statutum, et nullus ex ipsis est in notoria possessione præsentandi, *n.* 99, 100, 101.

Quid quando lis est inter patronum et episcopum pugnantem pro ecclesiæ libertate, vel inter patronum et præsentatum, aut inter ipsos præsentatos, *n.* 102 ad 104.

Jus honoris competens patrono, in quo consistat, assignatur et explicatur, *n.* 105 ad 108.

Ratione juris defendendi præeminentia competens patrono assignatur et explicatur, *n.* 109 ad 113.

Patrono competit jus alimentationis in casu, quo

vergat ad inopiam, et tale jus per singulas sui partes dilucidatur, *n.* 114 ad 132.

Jus præsentationis, quod diversum est a jure nominationis, melius disquisitum, et vice versa. Vide *n.* 133 ad 148.

Jura honorifica patronorum, scilicet honor precum, luctus ecclesiastici, sedis, et quidem fixæ ac propriæ ac sepulturæ enarrantur, et explicantur differre, *n.* 149 ad 155.

Circa alimenta patrono debita, vide *n.* 154 et *verb.* Alimenta.

Num patrono jus aliquod in bona ecclesiæ competere possit. Vide *n.* 155.

Alia ad rem, et signanter quoad onera patronorum. Vide *verb.* Ecclesia, *art.* 3, *n.* 63, et *verb.* Utensilia *n.* 8.

K

KALENDÆ.

Kalendæ unde dictæ, quid sint. Vide *verb.* Kalendarium, *n.* 29 ad 33.

KALENDARIUM (IV, 1296).

Kalendarium unde dictum, et quid sit. Vide *verb.* Kalendarium, *n.* 1 et 2.

Dies unde dictus, quid et quotuplex sit, *n.* 3, 4, et 5.

Nox quid sit, *n.* 6.

Dies quomodo incipiat, et sit in jure intelligendus, et accipiendus, *n.* 7 et 8.

Hora unde dicta, et in quot, et quæ minuta dividatur, *n.* 9 et 10.

Horæ aliæ diei sunt, et aliæ noctis, aliæ æquales, et aliæ inæquales, et quomodo appellantur æquales, *n.* 11, 12 et 13.

Quis primus diem noctemque in horas dividerit, quo tempore hæc partitio in usu esse incepit, et quo instrumento facta fuerit; et qualis olim apud Romanos fuerit diei divisio, *n.* 14, 15, et 16.

Hebdomada dupliciter sumitur et assignatur, *n.* 17.

Sabbatum quid significet ejusque nomine quid Judæi intelligerent; et singuli hebdomadæ dies quomodo vocati apud gentiles, et nunc vocentur ab Ecclesia Romana, *n.* 18 ad 21.

Mensis unde dictus, quid et quotuplex sit, assignatur et explicatur, *n.* 22 ad 28.

Kalendæ, Nonæ, Idus unde dicantur, et quid sint, *n.* 29, 30 et 31.

Assignantur duæ regulæ ad faciilius prædicta percipienda, et ut cognoscatur quot dies contineat quilibet mensis, *n.* 32, 33 et 34.

Mensium quorumcumque nomina assignantur et explicantur, *n.* 35, 36 et 37.

Annus unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur et explicantur, *n.* 38 ad 42.

Apud varias nationes varia annorum initia assignantur, *n.* 43, 44 et 45.

Anni initium quomodo calculetur in curiis, tribunalibus, etc. Vide *verb.* Annus, *n.* 40.

Annus solaris duplex assignatur et explicatur, *n.* 47.

Anni, seu Kalendarii Juliani duo vitia assignantur, et a quo correctæ, *n.* 48 ad 55.

Epacta quid sit ac significet, et quomodo regulentur, *n.* 54 et 55.

Indictio quid sit, unde dicatur, quando incepit ejus usus, et quo mense incipiant nunc indictmentes in bullis, ac pontificiis rescriptis, *n.* 56, 57 et 58.

Datur regula pro inveniendis cujuslibet anni indictmente, ubi et de Olympiadibus, *n.* 59 et 60.

Cyclus solaris quid sit, et affertur regula pro ejus numero, ac littera Dominicali inveniendis, *n.* 61, 62 et 63.

Cyclus lunæ quid sit, et quare appelletur aureus

numerus, pro quo cognoscendo affertur regula. Vide *verb.* Kalendarium, *n.* 64, 65 et 66.

Recensentur quæ circa Kalendarium haud queunt episcopi, *n.* 67.

Kalendarium Gregorianum quoad distributionem festorum, jejuniorum, et hujusmodi ab Italo-Græcis servari præcipitur a Benedicto XIV, *num.* 68.

KYRIE, ELEISON (IV, 1315).

Kyrie eleison quid significet, et cur toties repetatur in Missa. Vide *verb.* Kyrie eleison, *per tot.*

L

LABOR.

Labor an, et quando excuset a jejunio, vel non. Vide *verb.* Jejuniu, *art.* 2, *n.* 10.

LACTICINIA ET OVA.

Lactinia et ova, an comedere liceat diebus jejunii. Vide *verb.* Abstinencia, *n.* 9 et *verb.* Jejuniu, *art.* 1, *n.* 9.

LÆSÆ MAJESTATIS PŒNA.

Vide *verb.* Pœna, *art.* 2, *n.* 148.

LÆSIO.

Vide *verb.* Emptio et Venditio, *art.* 5.

LAICUS (IV, 1518).

Laicus nullum habet jus circa res et personas ecclesiasticas; et quid si tale jus quomodocunque exerceat, aut easdem personas, earumque jurisdictionem perturbet, impediatur, aut aggravetur. Vide *verb.* Laicus, *n.* 1 ad 9.

Laici quibus causis ecclesiastico judicio subjiciantur, et quid de illis, qui in terris ecclesiæ degunt, *n.* 10 ad 14.

Laici an possint de fidei mysteriis disputare, prædicare aut præsentibus clericis docere, *n.* 15 ad 22.

Laicus an et quando gaudeat privilegio fori, si post commissum delictum, aut si inquisitus in curia sæculari, aut ab eadem pulsus in exilium fiat clericus, vel professus, *n.* 23 ad 29.

Laici an possint oblationes offerre, vel ordinum ministeria exercere, *n.* 30 ad 37.

Laici quid possint, vel non, circa prælaturas, dignitates et beneficia ecclesiastica, *n.* 38 ad 49.

Alia ad rem, *num.* 50 ad 67, ubi plura scitu digna invenies.

Laici magistratus jus non habent indicendi publicas preces, *num.* 68.

Prohibetur laicorum assistentia intra presbyteriorum et altarium septa, dum missæ et sacra Officia celebrantur, *num.* 69.

LARGITIO MUNERUM.

Vide *verb.* Regulares, *verb.* Xenia, et *verb.* Pœna, *art.* 4, *n.* 147, ubi de pœnis contra transgressores.

LATRONES CUM CHRISTO CRUCI AFFIXI (IV, 1523).

Vide *verb.* Latrones, *per totum.*

LAUDEMUM.

Vide *verb.* Emphyteusis, *art.* 3, *n.* 16.

LAXA PROPOSITIO.

Laxa propositio quæ sit. Vide *verb.* Propositiones damnatæ *n.* 58.

LECTORATUS.

Vide *verb.* Ordo, *art.* 1, *n.* 31.

LEGATARIUS, LEGATUM (IV, 1530).

Legatarius quid sit. Vide *verb.* Legatarius, Legatum, *num.* 1.

An quis esse possit legatarius et hæres, *n.* 2 ad 5.

Legatarius carnaliter cognoscens uxorem testatoris post ejus mortem indignus est legato, *n.* 6.

Legatum dupliciter sumitur, et explicatur, *num.* 7, 8, 9.

Legatum aliud est profanum, et aliud pium, aliud purum, et aliud conditionatum, aliud in diem, aliud sub modo, et aliud sub causa, et aliud sub demonstratione, et singula explicantur, *n.* 10 ad 26.

Ad prædicta legata sive fiant in testamento, sive extra, quot testes requirantur, *n.* 27, 28 et 29.

Legata rei alienæ quo jure valeant et quo in casu, et quando dominium acquiratur, *n.* 30 et 37.

Incrementum et fructus rei legatæ a die testamenti conditi pertinent ad legatarium, *n.* 38.

Legatarius an possit propria auctoritate legatum accipere, *n.* 39 et 40.

Legata in foro conscientie quamprimum exsequenda sunt ab hæredibus. Et variae legatorum species assignantur, et quomodo adimplenda sit mens testatoris in ipsis innuitur, *n.* 41 ad 77.

Legatum relictum alicui sub conditione, quod nunquam nubat, vel quod tali non nubat, vel quod nubat tali, vel si nupserit, vel liberos procreaverit, an sit ei dandum, vel non, *n.* 78 ad 85.

Legatum relictum alicui sub conditione, sin religionem ingrediatur, vel clericus fiat, an, et quando sit ei dandum, *n.* 86 et 87.

Legatum relictum sub conditione, quod quandiu vivit pertineat irrevocabiler ad eum independenter a licentia superioris, an ipsi, vel potius monasterio debeatur, *n.* 88 ad 94.

Conventus bonorum incapaces an, et quæ legata possint accipere, ac retinere, et ad rem adducuntur varia decreta, et signanter breve Urbani VIII, *n.* 95 ad 121.

Domus professæ Societatis Jesu an sint legatorum capaces, *n.* 122.

Legatum relictum ecclesiæ, quam testator in specie non expressit, an validum; et quid si testator ecclesiam simpliciter nominaverit, et plures sint ejusdem nominis ecclesiæ, *n.* 123 ad 130.

Legatum relictum v. g. Titio, quid si duo sint Titii æquali charitate, et amicitia cum testatore conjuncti, *n.* 131.

Quid de legato relicto pauperi determinato, si hic moriatur ante solutionem, *n.* 132.

Repudiatio legati ecclesiæ facti quando illicita, et peccaminosa, *n.* 133 et 134.

Legata ad causas pias valent quamvis corruat testamentum, *n.* 135.

Valent legata profana contenta in testamento condito absque solemnitate civili, *n.* 136.

An, et ex quibus legatis detrahi possit Falcidia vel Trebellianica, *n.* 137 ad 142, et *verb.* Falcidia, *n.* 20.

Legata an, et a quibus personis commutari possint, vel non, *n.* 143 ad 156.

Justæ causæ commutandi legata tum in genere tum in specie assignantur, *n.* 157 ad 164.

Legatum magnæ quantitatis missarum una vice celebrandarum converti non potest in erectionem capellanie perpetuæ. Et talia legata nunquam patiuntur diminutionem, *n.* 165 et 166.

Legatum relictum capitulo cum onere, vel sine onere, aut relictum canonicis indefinite an sit applicandum mensæ capitulari, *n.* 167, 168 et 169.

Quid si fuerit relictum canonicis legatum magnæ quantitatis pecuniæ pro missis celebrandis, *n.* 170.

An quis possit prætere aliquid de legato relicto ecclesiæ, *n.* 171.

Si legatum sit relictum episcopo, vel rectori alicujus ecclesiæ, cui debeatur, *num.* 172